Kadernota 2026 CDA Staphorst

Inleiding

We behandelen vanavond de kadernota. De bedoeling is dat het zwaartepunt voor de input voor de begroting bij deze behandeling ligt. Dit is het moment om een integrale afweging te maken en eigenlijk een soort go/no-go moment voor de besluiten die we als raad hebben genomen. Deze insteek is gekozen omdat de Rijksoverheid wel veel taken op het bordje van de gemeente schuift maar daar niet de bijbehorende middelen voor verstrekt. Dat zorgt er dan ook voor dat we wellicht keuzes moeten maken dat bepaalde projecten of besluiten niet of nu niet doorgang kunnen vinden.

De bedoeling is, of wellicht was, dan ook dat in de kadernota alleen de besluiten worden opgenomen die zijn genomen danwel die wettelijk verplicht zijn. Toch zijn wij ook wel verrast met een aantal zaken in deze kadernota die niet in lijn lijken te zijn met dat uitgangspunt, daarover later meer.

De Kadernota geeft op dit moment geen aanleiding voor verdere ombuigingen dan die nu worden voorgesteld. Het lijkt er dan ook op dat de plannen die nu door de Raad zijn goedgekeurd ook doorgang kunnen vinden en daar zijn wij uiteraard erg blij mee. Wat daarbij wel opgemerkt dient te worden is dat de effecten van het IHP meerjarig een behoorlijke impact zullen hebben en we ook daar al met een schuin oog moeten kijken naar hoe we dat varkentje gaan wassen. Wij vinden dat we kritisch moeten kijken naar het financiële plaatje. Het is wat ons betreft niet aan de orde om bijvoorbeeld andere projecten niet uit te voeren om daarmee alleen het IHP rond te breien. Er zijn nog veel onzekerheden over het Gemeentefonds en we kunnen dus ook niet uitsluiten dat ook de gemeente Staphorst wellicht op termijn geld zal moeten gaan lenen. Dat is uiteraard niet iets waar we om staan te springen, maar om stilstand te voorkomen en een leefbare gemeente te houden zullen we wellicht anders moeten kijken naar onze financiën dan dat we voorheen gewend waren.

Samenleving

Er is een grote vraag naar betaalbare woningen en wij zetten ook daar goede stappen, maar met alleen maar woningen bouwen, bouw je nog geen samenleving. Wij vinden het dan ook

van groot belang dat je ook de faciliteiten op peil houdt. De kunstgrasvelden voor VV Staphorst voorzien in een grote behoefte, niet alleen van de voetbalvereniging maar ook van al die andere gebruikers. En dat is juist een mooi voorbeeld van hoe verschillende verenigingen en mensen samenkomen en elkaar kunnen versterken. Dat draagt bij aan een sterke samenleving waarbij je oog hebt voor elkaar, elkaar leert kennen en ook begrijpen. In deze tijd waar de nadruk lijkt te liggen op het individu, komt het juist op de kracht van de samenleving aan om ook het individu te laten zien dat je er niet alleen voor staat en samen je echt verder brengt dan alleen. Een samenleving is zoveel meer dan alleen wonen en daarmee hebben wij ook de plicht om juist dat te versterken. Omdat het eerlijke verhaal ook is dat de overheid niet alle problemen kan oplossen. Een sterke samenleving kan samen veel problemen oplossen en vaak ook beter dan welke overheid. Wij mogen onze inwoners aanspreken op hun burgerschap, maar zij mogen ook ons aanspreken op de randvoorwaarden die daarvoor noodzakelijk zijn; goede faciliteiten, ruimte voor initiatieven en een meedenkende gemeente.

Zoals gezegd zijn wij erg blij met de kunstgrasvelden in Staphorst, maar ook in Rouveen is er een grote behoefte waar we op korte termijn naar moeten kijken. Dit project staat nu op PM voor 2028 en verder, wij vinden het verstandig om dit naar voren te halen. SC Rouveen heeft komend seizoen al weer twee teams meer dan gedacht en daarom willen wij dat het wordt meegenomen in de begroting zodat we de uitvoering in 2026 kunnen doen.

De overheid is een vangnet voor hen die dat nodig hebben. Jeugdzorg is een onderwerp waarbij het moeilijk is om te sturen. Wanneer het nodig is moet er uiteraard zorg worden verleend, dan kan je niet zeggen: het potje is leeg, probeer het volgend jaar maar. Dat maakt dit ook een post die moeilijk te duiden is en waarbij je hoopt dat wat je investeert in preventie zal leiden tot lagere kosten aan de achterkant, de duurdere en gespecialiseerde jeugdzorg, maar dat is niet te meten. Het komt dan ook aan op het vertrouwen dat je hebt in het beleid maar met name op de mensen in het werkveld. En ook bij dit onderwerp speelt een sterke samenleving een prominente rol, waarbij we moeten omzien naar elkaar en soms ook de moeilijke vragen moeten stellen. Dat vereist van een samenleving die soms ook wel gesloten kan zijn, een stap in onbekende richting. Maar om te zorgen dat ook deze kosten beheersbaar blijven, vereist het een inspanning van iedereen. In de Kadernota wordt gewerkt met de stelpost Van Ark aan de batenkant, daarbij wordt aan de kostenkant ook investeringen voorgesteld. Dat is gezien het proces dat ik in mijn inleiding noemde, verrassend. Er wordt immers gewerkt met een bedrag van 7 ton aan investeringen zonder dat daar een raadsbesluit aan ten grondslag ligt. Het is uiteraard belangrijk om pragmatisch om te gaan met onze processen, maar wij zullen ook het voorstel voor de investeringen

kritisch bekijken en wanneer wij instemmen met deze kadernota is de voorgestelde investering geen gelopen race.

Gemeenschappelijke Regelingen

De afgelopen tijd zijn de financiële stukken van de Gemeenschappelijke Regelingen door ons behandeld. De gemene deler was dat men de gevraagde bezuinigingen niet kon realiseren. Er was zelfs een Regeling bij, de Omgevingsdienst, die het tijdens haar presentatie zo bont maakte door geen enkele blijk van de financiële situatie van de gemeente te laten zien door te stellen dat er geld bij moet en anders dan kon de gemeente maar gaan vertellen welke taken er niet meer gedaan konden worden en dat mocht wij dan ook aan onze inwoners uitleggen. Nou zijn wij uiteraard nooit te beroerd om ons eigen beleid toe te lichten, maar waar wij als gemeente de OZB moeten verhogen om een sluitende begroting te krijgen, dan mag je ook verwachten van de Gemeenschappelijke Regelingen dat zij ook een inspanning doen om tegemoet te komen aan de tekorten die er zijn. Samen komen we immers verder en je moet dan ook kijken wat je zelf kunt doen om de ander te helpen.

OZB en investeringen

Het moge duidelijk zijn dat wij als CDA alleen aan de knop van de OZB draaien wanneer het absoluut noodzakelijk is. Wij zijn een groeiende en ondernemende gemeente en daarvoor zijn ook investeringen nodig.

Daarbij is het ook zaak dat we kritisch kijken naar investeringen. Zo hebben wij wel vraagtekens bij het omzetten van het FDMA. Dat gaat structureel 50k meer kosten. Het voorstel hiervoor moet nog naar de Raad komen en wij zouden ook graag een duidelijke specificatie zien waar die extra kosten in gaan zitten en wat de voor- en nadelen van SAM& Overijssel zijn ten opzichte van het FDMA.

Kijken we naar de kosten voor het programma Energie en Klimaat dan is dat een hoge post. Ook daar zullen we kritisch naar moeten kijken. We kunnen als gemeente mooie doelstellingen hanteren, maar het staat en valt met haalbaarheid. Het is goed dat we als gemeente hier plannen voor maken maar we zijn ook afhankelijk van de ontwikkelingen van de markt. We zijn benieuwd naar de voorstellen die nog naar de Raad komen.

Afsluiting

We zijn blij dat we de projecten die we gestart zijn kunnen voortzetten. Toch is er nog veel onduidelijk en komen er ook nog veel voorstellen naar de Raad. Wij zullen ook in de toekomst kritisch moeten kijken naar onze uitgaven en wellicht moeilijke keuzes maken en dus prioriteiten stellen. Dan komt het echt aan op verantwoordelijkheid nemen, wij zijn daartoe bereid en met onze veerkrachtige samenleving kunnen wij dat samen tot een goed einde brengen.

1 juli 2025,

De fractie van CDA Staphorst,
Genevive Compagner
Arjan Hokse
Suzan Hokse